

**ДО: МИНИСТЕРСТВО НА
ПРАВОСЪДИЕТО**

ОТ

ОТ: Гален Илиев Тодоров,
родител, общественик, участник в
множество срещи в МП, МВР,
МТСП и др. касаещи правата на
децата, баща на деца станали
жертва на ЗЗДН.

С Т А Н О В И Щ Е

Относно

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашно насилие -
ЗИДЗЗДН

от 3.07.2022 г.

ВЪВЕДЕНИЕ ЗА ПОЛЗИТЕ И ВРЕДИТЕ ОТ ЗАКОНА:

1. Закона не трябва да се приема в този му вид.
2. Предложението за ЗИДЗЗДН е несъвършен закон, целящ разделение в обществото и не защитаващ интересите нито на жертви, жени, деца, мъже, възрастни хора, роднини.
3. ЗИДЗЗДН съдържа в себе си продължаване на частният (НПО) интерес за предлагане на допълнителни и повече набор от социални услуги, посредством които услуги, до момента НПО сектора има ръст във финансовите си възможности. Разбира се НПО сектора не преразпределя печалби, но по примера на ХЕЛП КАРМА, може да се достигне до огромни финансови резултати за предлагащите помощ и защита, която помощ е чисто и законово декларирана. От години в България, НПО-тата разполагат със значителен финансов ресурс благодарение на повечето социални услуги.
4. В ЗИДЗЗДН съзирам реална свързаност на страните участващи в иниципирането на закона, същите тези иниципатори в последствие участват в работните групи към МП запълнили почти целият капацитет на работната група, а след приемането на закона отново едни и същите НПО-та припокривано на 90% предлагат набора от Социални услуги касаещ ЗЗДН. Конфликта на интереси е явен. Допълнителните социални услуги биват заплащани от държавата и тези НПО-та има повишаване на доходите свързани със ЗЗДН. Важно е да се отбележи, Държавните институции при заплащане

на Социални Услуги към външен доставчик – НПО, използват думата „клиент“. Кое е само по-себе си ясно и показателно.

5. ЗИДЗЗДН е закон преди всичко да наказва, но не и да подпомага или да носи превенция за намаляване на Домашното насилие.
6. По време на работни срещи обсъждащи ЗИДЗЗДН в Министерство на Правосъдието от 20.01.22 година, бяха отчетени възможности закона да обслужва и крайни НЕОЛИБЕРАЛНИ ИНТЕРЕСИ, както и опасност от дълбоко разделение на обществото. Както се обособи и в проведените срещи едната под егидата на Омбудсмана от 26.01.2021 година с над 100 участника, мненията бяха силно полярни. На срещите в МП с народни представители, бяха допуснати малко по-широк кръг от хора извън участващите в общественото обсъждане на закона и отново мненията бяха силно разделени без никаква възможност за генериране на допирни точки или консенсус.
7. ЗИДЗЗДН не може да промени, възпре или спаси жертви от насилие. Самият закон ЗЗДН до момента служи за генериране на насилие.

Във фаталният случай на жената брутално убита и пренесена в куфар Е.В. (33 годишна), в изнесени данни по делото „*„Казал е, че ще я убие, защото ако се разведат, няма да има права над детето. Не е решавал точно коя ще е датата. Двамата с Евгения не са се карали. Нямаме тази конфронтация в случая. Те са обядвали и тогава Евгения е разбрала, че съпругът ѝ я следи. Издал се с коментар, от който на нея ѝ станало ясно, че той знае за личната ѝ кореспонденция в чатовете“*, казва Шушков.

Тогава той отива в другата стая и започват параноичните му мисли, че повече никога няма да види детето си. Връща се в другото помещение и подхожда към нея в гръб. „<https://boulevardbulgaria.bg/articles/hronologiyata-na-ubiystvoto-na-evgeniya-vladimirova-saprugat-go-izvarshil-bashta-mu-hvarlil-tyaloto>)

8. В българската съдебна практика, масово се наблюдават случай на злоупотреба на ЗЗДН и злоупотреба със ЗЗНЗ. Анализи от страна на институциите на темата липсват, статистика също, но човек лесно може да се информира за множество нередности или директни крайно нелогични присъди, постановления, директно отнемачи родителски права над деца. основната злоупотреба е в семейства с деца, където децата се използват за инструменти за надмощие и абсолютен рекет върху отсрещната страна.
9. До момента в ЗЗДН, се допуска лице изразяващо „*факти*“ да обособи тези факти в Декларация по чл.9, ал.3 от ЗЗДН, като лицето посочило събитията се приемат за фактически материални доказателствена действия. Разбира се закона следва да спаси жертва или да прекрати насилствени действия в реални домашни условия, но това се оказва непосилно, защото между две лица в определено жилище, се оказва дума срещу дума, а процесуалният ход на делото не изисква допълнителни разследвания и уточняване, като медицински свидетелства, травми, нараняване или други ясни доказателства.

Закона видимо ще навреди най-вече на доверието в семейна среда. Определено злоупотребите до момента от ЗЗДН в пъти повече превъзхожда ползите си. Видимо от последните години и фокуса на общественото мнение броящо всяка следваща жертва,

доказва ЗЗДН, като не ефективен закон. ЗИДЗЗДН само ще засилят НПО влиянието, ще изразходва напразно финансов обществен ресурс и няма да разреши поставените добри пожелания и проблеми пред обществото ни.

СТАНОВИЩЕ по ЗИДЗЗДН:

1. В закона не бяха допуснати основни критерии, а са оставени да бъдат изработени в допълнителни подзаконови и нормативни бази. ЗИДЗЗДН е лишен от конкретика и терминология. Разработването на основни понятия за „психическо насилие“, „икономическо насилие“, „емоционално насилие“, предполагат широкото му използване, което би се обособило от разбирането на даденият индивид, възпитанието и средата му.
2. ЗИДЗЗДН предлага изменение на § 6, чл. 5, ал. 1,2,3,4,5,6,7,8 и 9, като закона предвижда **„временно определяне местоживеенето на детето при пострадалия родител или при родителя, който не е извършил насилието, при условия и срок, определени от съда, ако това не противоречи на интересите на детето“** подобно действие би предрешило съдебното дирене за правата на децата, а самото жалене по реда на ЗЗДН би накарал масово в съдебните дела да има предварително ограничаване правата на родител и дете да поддържат доказано необходимият контакт дете-родител, при това без да е налице съдебно решение. Само влязло в сила съдебно решение може да е достатъчно основание да бъдат ограничени родителски права.
3. ЗИДЗЗДН предлага изменение на § 6, чл. 5, ал. 6 се задължава насилника да посещава специализирани програми за преодоляване на агресията и справяне с гнева. Подобни социални услуги определено ще донесе приходи на повечето НПО-та участващи в общественото обсъждане на ЗИДЗЗДН.
4. В хипотезата на уязвимост съгласно § 6, чл. 5, ал. 7, се оказват и всички професии служещи с оръжие. Един акт на недобронамерено използване на закона, би провалил професионалната кариера на множество различни професии, като служители на МВР, Военни, Охранители и т.н., като в съдебното производство ще се допуснат множество вероятности и без доказателства, както до момента се допуска хипотеза и то често взимана в предвид по Декларация от чл.9, ал. 3 от ЗЗДН, въз основа на която биха могли и са осъждани множество невинни хора.
5. ЗИДЗЗДН предлага вмъкване и на § 6, чл. 5, ал. 9 . **„насочване на пострадалите деца за ползване на специализирани услуги за защита, помощ и подкрепа на деца, жертви или свидетели на насилие“**. В делата на ЗЗДН децата са основна жертва на самият закон и прилагането му. НПО сектора предлагащ социални услуги търси нова програма на „клиенти“, децата са изключително уязвима група, защото в условия на конфликт между родители то тяхната реална защита ще е нарушена а самите те ще бъдат използвани за надмощие.
6. Закона предвижда и създаване на Национален съвет за превенция от домашно насилие. В този съвет с право на глас ще влизат и НПО организации. **„с право на глас относно формулирането, прилагането и оценяването на политики.“**

Този порочен модел ще допусне масовост във влиянието на НЕОЛИБЕРАЛНИ идеи, модели и практики, налагани над обществото ни. Подобна позиция ще изкриви значително обществената позиция, мнението и правото на България. НПО-финансирани от различни държави, дори съмнителни места ще получат държавна власт извън контекста от представителството на народа.

7. Закона не предвижда да има наказания и преследване от домашно насилие над деца нарочно изгубили контакт с не отглеждащ родител. Тази точка беше предлагана, но отхвърлена от мнозинството НПО-та в обсъждането на закона.
8. ЗИДЗЗДН липсва и каквото и да било изясняване на факти и доказателства при повдигане на обвинение за насилие. Разследващи държавни институции като МВР, МЗ, МТСП, ОЗД, АСП нямат никакви функции по установяване на насилие. ***Всяко насилие следва да е част акт на престъпление, но ЗИДЗЗДН не разследва насилието, а само приема доказателства за наличието или не наличие предоставено от двете мотивирани страни.***
9. Предложените разследващи функции към МВР, ОЗД и други институции, като събиране на доклади от училища, работна среда на жертвата и насилника, съсед и други форми на установяване на факти посочени от жертвите не се изискват и не се залагат в закона. Закона приема единствено истинност и време за съдебен процес, но не и за реално установяване на зловердни действия и насилие в домашна среда.
10. Има прекомерност в заложените срокове. Допуска се срок на действие от 3 до 18 месеца за ограничаване на посочено лице за насилник от собствените му деца, при това без да е преминал съдебният процес. В условията на домашно насилие времето за реакция по събиране на доказателства трябва да е не повече от 15 дни до 1 календарен месец, като през този период, ако не се съберат достатъчен обем от доказателства, то родителя да бъде възстановен в контакт с детето си.

В основни позиции, изтъквам следните недостатъци на ЗИДЗЗДН.

- Закона е обсъждан и изготвен заедно с доста НПО организации, които в последствие ще предоставят платени Социални услуги.
- Закона предвижда ограничаване на семейни лица, но не и разследване за достоверност.
- Твърде възможно е деца, съпрузи и съпруги да станат реални жертви на злоупотреба със самият закон.
- Закона не допуска институционално разследване и изследване на посочени хипотези на насилие.
- ЗИДЗЗДН има засилване на понятия, без да има реално разбиране за лица подложени на психическо, емоционално, икономическо насилие. Липсата на терминология може да промени семейните отношения в цялата държава.
- Закона не предвижда превенция на насилие, а само работа с жертви, насилници и децата им, отново в условията на императивно набеждаване, подобна практика може да се окаже пагубна за бъдещето на децата.

Закона е некачествен и няма да постигне добрите си намерения, а само би обогатил различни платени организации, според които ние имаме всяка 3-та жена в условие на домашно насилие. Това прави всеки 3-ти мъж насилник. Според Уницеф 47% от децата са преживели домашно насилие.

Условията на неефективност на закона са липсата на доказване на обвинения от държавата, липсата на ясна терминология за жертва.

Гр. София

С Уважение:

Дата:4.07.2022 година

Гален Тодоров